

СТАНОВИЩЕ

На дисертационен труд на
на ЯНА ЦАНКОВА МАРИНОВА

на тема: Методика за подобряване на физическата дееспособност при
ученици от начален етап на основното образование

за придобиване на ОНС „Доктор“, на основание на Заповед на Ректора на
Национална спортна академия „Васил Левски“ – София № 646 от
30.06.2025г.

Професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по...

Докторска програма: Физическо възпитание в образователната система

Научен ръководител: доц. Тодор Желязков Маринов, доктор

Изготвил становището: доц. Корнелия Николаева Найденова, доктор

Биографични данни за кандидата

Яна Цанкова Маринова е родена на 10.09.1967 г. в град Варна. През 1991 г. завършва Национална спортна академия „Васил Левски“ със специалности „Треньор по волейбол“ и „Учител по физическо възпитание“. Професионалната си дейност в областта на педагогиката започва през 2012 г., като и до момента работи в 191 ОУ „Отец Паисий“, село Железница като учител по „Физическо възпитание и спорт“.

Подробности за процедурата

Съобразно предоставената информация обучението на Яна Маринова в ОНС „доктор“ преминава без допуснати процедурни нарушения. Докторантката успешно е изпълнил изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и изискванията на Наредбата за

придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в Национална спортна академия „Васил Левски“. Осъществената от компетентните органи на 13.06.2025г. проверка за установяване на сходство и плагиатство с чужди трудове на дисертационния труд показва, че не са установени недопустими граници на плагиатство.

Дисертационния труд преминава успешно процедура по вътрешно обсъждане, след което логично е стартирана процедура по публична защита пред научно жури въз основа Заповед на Ректора на Национална спортна академия „Васил Левски“ – София № 646 от 30.06.2025г.

Актуалност на темата

Намалената двигателна активност при децата в начална училищна възраст, предизвикана от все по-честата употреба на дигитални устройства и ограниченото време за активни игри на открито води до ранна поява на наднормено тегло, гръбначни изкривявания и други здравословни проблеми, които поставят на преден план необходимостта от целенасочена методически обоснована работа. От друга страна началният етап на образованието е критичен за изграждане на основни двигателни качества и формиране на здравословни навици, които имат трайно значение за физическото и личностното развитие на децата. В този контекст актуалността на разглежданата от докторантката тема произтича от необходимостта за системно прилагане на методики за подобряване на физическата дееспособност, които да не само да отговарят на съвременните здравно-образователни приоритети и потребности на учениците, но и да бъдат научно обосновани и доказани.

Структура и съдържание на дисертационния труд

Представената от Яна Маринова дисертационна разработка е в обем от 177 страници. Библиографска справка е съдържа 121 литературни и документални източника. От тях 112 са на кирилица и 9 на латиница.

Дисертацията е онагледена с 74 таблици и 51 фигури. В структурно отношение дисертационния труд съответства на утвърдената за подобен тип разработки в Национална спортна академия "Васил Левски" структура. Разработени са четири основни глави, използвана литература и приложения. Тук следва да отбележим, че с оглед на малкия си обем от едва 2 страници частта от труда „Изводи и препоръки“ не е необходимо да бъде изведена като отделна глава.

В началото на труда докторантката представя увод, в който логично и последователна въвежда в разглежданата тематика и ясно извежда неговата актуалност, като естествено мотивира и избора на тема.

Първата глава на дисертационния труд, озаглавена „Постановка на проблема“ Маринова структурира и представя в 4 подглави на 38 страници. В нея на база направения подробен анализ на литературни и документални източници са разгледани основните аспекти на труда. Анализирайки някои особености на двигателното развитие на учениците, същността на физическата дееспособност, особеностите на обучението по физическо възпитание и възможностите за подобряване на физическата дееспособност при учениците в начален етап докторантката ясно извежда теоретичната постановка на избраната и разработена дисертационна тема. При разработването на първата глава ясно личи способността на Яна Маринова да анализира и интерпретира литературни източници. Доказателство за това твърдение е изведената в края на първа глава работна хипотеза, която звучи логично и подлежи на проверка.

Втората глава на труда е представена на 10 страници, като разглежда методологията на проведения научен експеримент. Изведената в началото на главата цел е коректно представена и стои в основата на последващата експериментална работа. По отношение на целта бих препоръчала замяна на думата „докаже“ с думата „провери“, която препоръка е научно обоснована имайки предвид, че всяко предположение подлежи на проверка, но не винаги е доказуемо. Четирите изследователска задачи са формулирани ясно

и кратко, като предполагат постигането на целта. Обекта, предмета и контингента на изследването са дефинирани и описани коректно. Организацията на изследването е подробно описана, като ясно личат сроковете, в които е реализирана експерименталната работа и е оформен и финализиран дисертационният труд. Методите на изследване са описани точно, като богатия изследователски инструментариум предполага проверка на изведената работна хипотеза. Тази част на разработката следва да бъде обогатена и допълнена, като логично в нея бъдат добавени акценти от представената в приложения и разработена от докторантката методика.

Третата глава отразява извършената изследователска работа, като последователно и логично разкрива и анализира резултатите от проведеното научно изследване. Чрез подходящ и коректно приложен статистически инструментариум са анализирани данните получени от проведеното анкетно проучване и данните от инструментите, чрез които се проследява ефективността на разработената и приложена методика. Тук следва да отбележим, че ясно личи способността на докторантката за анализира и интерпретира собствени данни. В посока усъвършенстване на труда предлагам към тази глава на разработката да бъдат добавени, анализирани и интерпретирани и данни от корелационен анализ, което значително ще повиши стойността на разработката.

Представените в края на дисертационният труд 6 извода и 4 препоръки са добре формулирани и следва да бъдат високи оценени.

Приноси на дисертационния труд

Познавайки в детайли научната разработка мога да изведа следните приноси на дисертационния труд:

1. В литературния обзор е направен подробен анализ на закономерностите в двигателното развитие на учениците, характеризирани е физическата дееспособност, изяснени са особеностите на обучението по физическо възпитание в начален

етап и са разкрити възможностите за подобряване на физическата дееспособност на учениците.

2. Разработена и апробирана е авторска методика за подобряване физическата дееспособност на ученици от начален етап.
3. Данните от проведената експериментална работа носят информация за промените в изследвани показатели, които промени доказват ефективността на апробираната методика в конкретната възраст. Това от своя страна има директно влияние върху практиката на физическото възпитание, което ни позволява да определим този принос, като такъв с практическа значимост.

Заключение

Приложените в документацията статии са по темата на дисертационния труд са научно издържани. Авторефератът съответства на съдържанието на дисертацията и е разработен съобразно изискванията.

Предоставеният за рецензиране дисертационен труд отразява извършен голям обем изследователска работа. Въз основа на това и на изложеното до тук, и имайки предвид актуалността на дисертационния труд, както и неговия приложен характер, състоящ се в обогатяване теорията и практика на физическото възпитание, предлагам на членовете на специализираното научно жури да вземат решение за присъждане на ОНС „доктор“ на Яна Маринова, в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., докторска програма „Физическото възпитание в образователната система“.

София

Рецензент:

20.08.2025г.

(доц. Корнелия Найденова, доктор)